

เส้นทางเข้าสู่การเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนนทบุรี

Roadmap to be a Member of Parliament, Nonthaburi Province

ประเสริฐ สิทธิจิรพัฒน์

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

E-mail: prasert.si@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาเส้นทางเข้าสู่การเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนนทบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อให้รู้จักนักการเมืองที่เคยได้รับการเลือกตั้งในจังหวัดนนทบุรี และวิธีการหาเสียงในการเลือกตั้งของนักการเมืองในจังหวัดนนทบุรี โดยศึกษาจากเอกสาร ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ ผลการศึกษาพบว่า ภูมิหลังของ ส.ส.จังหวัดนนทบุรี ส่วนใหญ่เป็นอดีตข้าราชการ อดีตนักการเมืองท้องถิ่น วิธีการหาเสียงในการเลือกตั้งหลัก คือ การสร้างมวลชน การใช้ผู้สนับสนุนหรือหัวคะแนน การใช้รถประชาสัมพันธ์ และการเดินหาเสียงแบบเข้าถึงประชาชน ปัจจัยที่สนับสนุนให้ได้รับการเลือกตั้ง ได้แก่ ฐานเสียงจากเครือข่าย การสนับสนุนของนักการเมืองท้องถิ่น การรวมกลุ่มทางการเมือง ผู้สนับสนุนหรือหัวคะแนน และความนิยมในตัวผู้สมัครและ/หรือพรรคการเมืองที่สังกัด การวิจัยในอนาคตควรศึกษาเปรียบเทียบความเจริญของจังหวัดระหว่างจังหวัดที่มีส.ส.ได้รับเลือกตั้งอย่างต่อเนื่องกับจังหวัดที่ไม่มีความต่อเนื่องของส.ส.

คำสำคัญ: การเมือง, พรรคการเมือง, การเลือกตั้ง, สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ABSTRACT

The purpose of this study is to examine data about Nonthaburi Province politicians who have been elected to the parliament. The data collection consisted of semi-structured interview with politicians, review of relevant documents, interviews and observation. The interviews examined personal histories, attitude to political issues, relationships and campaigners, as well as political history in the province.

Findings showed the majority of Nonthaburi Province politicians used to be former state officers or local governors. The popular campaign for election is comprised of mass movement, campaign's representatives, campaign vehicle, and knock the door campaign. There were many important factors influencing who would be elected, such as their family networks, political coalition and politicians' political party. According to findings, it is recommended that the future researcher should conduct a comparative study of the province development between province having continuing M.P. and that of non-continuing M.P.

KEYWORDS: Political, Political Party, Election, Member of Parliament

บทนำ

ภายหลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิความเป็นระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ในปี พ.ศ. 2475 ประเทศไทยได้สร้างระบบการเมืองแบบที่ประชาชนเลือกผู้แทนของตนเข้าไปทำหน้าที่กำหนดนโยบายสาธารณะแทนตน ตลอดเวลาที่ผ่านมาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เข้าไปสร้างคุณูปการให้กับประเทศชาติมากมาย แต่ในขณะเดียวกันก็มีบางยุคบางสมัยที่มีข่าวเสียหายเกี่ยวกับพฤติกรรมของบรรดา ส.ส. ทั้งในและนอกสภาผู้แทนราษฎร จนกลายเป็นประเด็นที่วิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวางในสังคมตลอดมา (สมคิด สึกซันเงิน, 2549) อย่างไรก็ตาม ตำแหน่ง “ส.ส.” ก็เป็นที่หมายปองของผู้ที่เข้ามาสู่เส้นทางสายนี้ ทำให้ผู้สมัคร ส.ส. แต่ละคนต้องนำกลยุทธ์ต่าง ๆ มาใช้ในการหาเสียงเลือกตั้ง

สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับการหาเสียงเลือกตั้งแยกได้เป็น 2 ด้าน คือ การหาเสียงด้านกว้าง หมายถึง การใช้สื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ โดยไม่เน้นกลุ่มเป้าหมาย แบ่งได้ 2 ลักษณะคือ หนึ่ง การใช้สื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ เช่น คัทเอ๊าต์ โปสเตอร์ แผ่นใบปลิว ออกรายการวิทยุและโทรทัศน์ การใช้รถโฆษณาหาเสียง เป็นต้น สองการปราศรัยบนเวที เช่น การจัดเวทีปราศรัยใหญ่และการปราศรัยย่อย การหาเสียงด้านกว้างแบบทูลจริต คือ การทำลายป้ายโปสเตอร์คู่แข่ง การใส่ร้ายป้ายสี การโจมตีคู่แข่งด้วยแผ่นใบปลิวและใช้การปราศรัยบนเวที รวมทั้งการฉวยโอกาสเอาสถานการณ์ที่ประชาชนมีความสงสัยลังเลใจในเรื่องหนึ่งมาโจมตีหรือทำลายคู่แข่ง เพื่อสร้างคะแนนเสียงให้ตนทางสื่อประชาสัมพันธ์และการปราศรัยบนเวที การหาเสียงด้านลึก หมายถึง การหาเสียงที่จะเน้นเฉพาะกลุ่มเป้าหมายในลักษณะเข้าพบประชิดตัวเพื่อหวังคะแนน แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะคือ การใช้ระบบตัวแทน จะมีอาสาสมัครหรือหัวคะแนนเข้าพบประชาชนโดยที่ตัวผู้สมัครเองไม่ต้องลงพื้นที่ สองการเข้าพบมวลชนโดยตรง ผู้สมัครรับเลือกตั้งเดินเคาะประตูบ้าน หรือพบปะประชาชนด้วยตัวเอง หรือจะเป็นในลักษณะการประชุมกลุ่มย่อย หรือพูดคุย ปรีกษาในด้านปัญหาหรือความต้องการของกลุ่ม หรือการเข้าร่วมงาน

ประเพณีหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน การหาเสียงด้านลึกแบบทูลจริต ได้แก่ การแจกเงิน แจกสิ่งของ การซื้อบัตรประชาชน การปล่อยข่าวทำลายคู่แข่ง การทูลจริตเกี่ยวกับบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิ การซื้อเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับฝ่ายตน (วิจิตร แจ่มใส, 2540: 16-18) การศึกษาพฤติกรรมทางการเมืองของนักการเมืองที่ผ่านมามักจะเป็นในรูปแบบของการเล่าต่อ ๆ กันมา ดังนั้นในการศึกษานี้จะทำให้มีความเข้าใจในกลยุทธ์การเข้าสู่เส้นทางการเมืองระดับประเทศของส.ส. โดยเฉพาะสส. ในจังหวัดนนทบุรีได้ชัดเจนขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาภูมิหลังของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อศึกษากลยุทธ์การเข้าสู่การเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนนทบุรี

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เข้าใจกลไกทางการเมืองในจังหวัดนนทบุรี
2. เป็นแนวทางในการศึกษาการเมืองไทยสำหรับองค์กรหรือผู้สนใจอื่นในอนาคต

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์ โดยตรงจาก สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทายาท อดีตข้าราชการและนักการเมืองท้องถิ่นจังหวัดนนทบุรี จำนวน 8 คน ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จะนำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนนทบุรี

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประเทศไทยเกิดขึ้นครั้งแรกในวันที่ 15 พฤศจิกายน 2476 โดย ส.ส.จังหวัดนนทบุรี คือ หลวงศรีเชตนคร (ปลื้ม สวนะปรีดา) จนกระทั่งครบวาระตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ จึงมีการเลือกตั้งครั้งใหม่ในวันที่ 7 พฤศจิกายน 2480 โดย ร.ต.อ.ฟุ้ง ระวังภัย ได้รับการ

เลือกตั้ง แต่ก็เกิดการยุบสภาขึ้น ซึ่งถือเป็นการยุบสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกของประเทศไทย สำหรับการเลือกตั้งครั้งที่ 3 และ 4 จังหวัดนนทบุรีได้ส.ส. คือ นายทองอยู่ เอี่ยมบุญอิม จนกระทั่งคณะทหารของชาติภายใต้การนำของพลโท ผิน ชุณหะวัณ เข้ายึดอำนาจการปกครองของประเทศ ซึ่งถือเป็นการรัฐประหารครั้งแรกของประเทศไทย การเลือกตั้งครั้งต่อมาจังหวัดนนทบุรี มีส.ส.ชื่อนายกุหลาบ แก้ววิมล ซึ่งภายหลังพลเอก ผิน ชุณหะวัณ ได้ประกาศยึดอำนาจการปกครองประเทศ ส่วนการเลือกตั้งครั้งที่ 6 จังหวัดนนทบุรีได้ส.ส. คือ พันตรี หลวงราชเวชพิศาล (โต๊ะ ราชเวชพิศาล) ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดนี้อยู่จนครบวาระ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2548)

ในการเลือกตั้งครั้งที่ 7 จังหวัดนนทบุรีได้ส.ส. คือ นายทอง นิมมะสินธุ์ เดิมนายทองเป็นชาวนาน มีอาชีพทนายความ และได้ใช้วิชาความรู้ของตนช่วยเหลือชาวบ้านเป็นทนายอาสา โดยไม่หวังค่าตอบแทน จนเป็นที่นับถือชาวบ้าน เมื่อตัดสินใจลงเล่นการเมืองก็อาศัยการขายทรัพย์สินมาเป็นทุนรอนในการหาเสียง ลงพื้นที่พูดคุยกับชาวบ้าน ในสมัยนั้นจะไม่ใช้การแจกเงินหรือสิ่งของแต่จะเป็นการเข้าไปพูดคุย ตี๋มสุรา ทำให้เป็นที่รู้จักของบรรดากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งถือว่ามียุทธศาสตร์ต่อความคิดเห็นของชาวบ้านในพื้นที่มาก นายทองได้รับเลือกเข้ามาเป็น ส.ส. 2 สมัย แต่สุดท้ายนายทองก็เบื่อหน่ายการเมือง เพราะมีการยุบสภาบ่อย โดยเป็น ส.ส. สมัยแรกเพียง 7 เดือน สมัยที่ 2 เพียง 10 เดือน เนื่องจาก จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เข้ายึดอำนาจการปกครองประเทศทั้ง 2 ครั้ง ประกอบกับต้องใช้จ่ายในการหาเสียงแต่ละครั้งมาก

หลังจากเหตุการณ์ยึดอำนาจการปกครองประเทศในวันที่ 20 ตุลาคม 2501 โดย จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ทำให้มีการยกเลิกรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2475 และมีการตั้งสภาร่างรัฐธรรมนูญใหม่ขึ้น ซึ่งใช้เวลาถึง 9 ปี จนมีการเลือกตั้งในวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2512 จังหวัดนนทบุรี ได้ ส.ส. 2 คน คือ นายประยูร จอประยูร และนายเต็ม ทับทิมทอง ในส่วนของ นายประยูร จอประยูร นั้น เป็นชาวไทรน้อย ทำงานเป็นทนายอาสาเช่นเดียวกับนายทอง นิมมะสินธุ์ มีชื่อเสียงมากแถบ อ.ไทรน้อย ประกอบกับได้แกนนำพรรคประชาธิปัตย์ คือ นายไตรรงค์ สุวรรณคีรี มา

ช่วยปราศรัยหาเสียง ส่วน นายเต็ม ทับทิมทอง เป็นคนปกติในจังหวัดนนทบุรี เป็นเจ้าของแหล่งท่องเที่ยว “ทิมแลนด์” ในช่วงเลือกตั้งนายเต็ม ต้องใช้จ่ายเงินเป็นจำนวนมากเปิดให้คนไทยเข้าไปเที่ยวในทิมแลนด์โดยไม่เก็บค่าผ่านประตู (ปกติเก็บค่าผ่านประตูคนละ 100 บาท) มีอาหารเลี้ยง จนในที่สุดก็เลิกเล่นการเมืองและไปตั้งรกรากใหม่ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา (สมนึก ธนเดชากุล. สัมภาษณ์. กุมภาพันธ์ 2552)

นายประยูร ยังทำงานการเมืองในพื้นที่ เป็นขวัญใจคนจนมาตลอด โดยเฉพาะแถบอำเภอไทรน้อย เป็นฐานเสียงที่เหนียวแน่นของนายประยูร จนแทบจะกล่าวได้ว่า ชาวไทรน้อยลงคะแนนเลือกเบอร์เดียว จนได้เป็น ส.ส. ในครั้งต่อๆ มาอีก 2 ครั้ง (พ.ศ. 2518 และ พ.ศ. 2519) หลังจากนั้นก็ย้ายมาสังกัดพรรคประชากรไทย และได้เป็น ส.ส. อีก 2 สมัย (พ.ศ. 2526 และ พ.ศ. 2529) ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 26 มกราคม 2518 นอกจากนายประยูร จะได้รับเลือกตั้งแล้ว ยังได้ ส.ส. หน้าใหม่อีกหนึ่งคน คือ นายแสวง ศรีมาเสริม ซึ่งเป็นอดีตผู้ว่าราชการจังหวัดนนทบุรี ระหว่าง พ.ศ. 2510-2514 เมื่อเกษียณอายุราชการ บุตรชายนายแสวงก็มาขอให้ นาย สมนึก ธนเดชากุล นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองนนทบุรี (สมัยนั้น) และกลุ่มพลังหนุ่ม ให้การสนับสนุน จนได้เป็น ส.ส. นนทบุรี แต่ภายหลังการเลือกตั้งก็เกิดความขัดแย้งกัน นายสมนึก และกลุ่มพลังหนุ่มก็เลิกให้การสนับสนุน นายแสวงจึงเลิกเล่นการเมืองไป

ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 4 เมษายน 2519 จังหวัดนนทบุรีได้ ส.ส. ใหม่คู่กับนายประยูร คือ ร.อ.เชโลม รัตนเสถียร หากจะว่าไปแล้ว ร.อ.เชโลม ก็มีใบุ่บุคคลที่ไม่เป็นที่รู้จักของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี ร.อ.เชโลม เคยรับราชการในกรมยุทธโยธาทหารบก ภายหลังลาออกจากราชการมาทำงานที่ธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ จนได้เป็นผู้จัดการธนาคาร ทำให้ได้รู้จักคนมากมายทั้งพ่อค้า นักธุรกิจ จนมีมิตรสหายชักชวนให้มาเล่นการเมืองท้องถิ่น จนได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาเทศบาล และได้เป็นนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองนนทบุรี ในปี พ.ศ. 2517 ร.อ.เชโลม มีกลุ่มการเมืองท้องถิ่นของตนเองที่เข้มแข็งกลุ่มหนึ่งในจังหวัดนนทบุรี ร.อ.เชโลม เคยลงสมัครครั้งแรกในปี พ.ศ. 2518 ใน

สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ แต่ไม่ได้รับเลือกในครั้งนั้น จากนั้นจึงย้ายมาสังกัดพรรคกิจสังคม ในการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2519 ซึ่งในขณะนั้นมี ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นหัวหน้าพรรคกิจสังคม และนายกรัฐมนตรี และก็ได้รับการเลือกตั้งในครั้งนี้ หลังจากนั้น ร.อ.ชะโลม ก็ย้ายไปสังกัดพรรคชาติประชาธิปไตย และได้รับการเลือกตั้งเป็นสมัยที่สอง

การเมืองในจังหวัดนนทบุรีมีลักษณะคล้ายกับ กรุงเทพฯ กล่าวคือ หากกระแสคนกรุงเทพฯ ให้ความนิยมบุคคล/พรรคการเมืองใด คนในจังหวัดนนทบุรีก็จะรู้สึกเช่นเดียวกันกับคนกรุงเทพฯ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจน คือ ในปี พ.ศ. 2522 เกิดกระแสความนิยมในตัว นายสมัคร สุนทรเวช หัวหน้าพรรคประชากรไทย กระแสความนิยมนี้ ก็แผ่มาถึงจังหวัดนนทบุรีด้วย ทำให้ผู้สมัคร ส.ส. จังหวัดนนทบุรีที่ประสบความสำเร็จมักจะสังกัดพรรคประชากรไทย ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 18 เมษายน 2526 ร.อ.ชะโลม และ นายประยูร ได้ย้ายมาสังกัดพรรคประชากรไทย ในช่วงนั้น ร.อ.ชะโลม ได้รับการสนับสนุนจากเทศบาลเมืองนนทบุรีและเทศบาลบางบัวทอง และที่เป็นฐานเสียงสำคัญ คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพราะเป็นคนที่เข้าไปคลุกคลีกับคนในพื้นที่ (สมนึก ธนเดชากุล, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2552)

หลังจากนั้นในปี พ.ศ. 2529 นายประชุม รัตนเพียร ซึ่งเคยเป็น ส.ส.กรุงเทพ และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้ย้ายมาลงสมัครในจังหวัดนนทบุรี สังกัดพรรคประชากรไทย แม้ว่าจะไม่ใช่คนในพื้นที่ แต่ นายประชุม สามารถเข้าถึงกลุ่มนักการเมืองท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี จึงได้รับการเลือกตั้งติดต่อกันถึง 2 ครั้ง (พ.ศ. 2529 และ พ.ศ. 2531) โดยการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2529 ผู้สมัครจากพรรคประชากรไทย ได้แก่ นายประยูร จอประยูร ร.อ.ชะโลม รัตนเสถียร และนายประชุม รัตนเพียรได้รับการเลือกตั้งยกทีม แต่ภายหลัง นายประยูร ประสบอุบัติเหตุทางรถยนต์ คนขับรถเสียชีวิต ตัวนายประยูร บาดเจ็บสาหัสถึงขั้น พุพลภาพ จึงเลิกเล่นการเมืองในที่สุด

ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2531 มีผู้สมัครรับเลือกตั้งครั้งแรกในสังกัดพรรคประชากรไทยอีกหนึ่งคนที่ได้รับการเลือก คือ นายสนม เปียรรัตน์ เดิมนาย

สนมเคยเป็นกำนันมาก่อน นายสนม สำเร็จการศึกษาเพียงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (เดิมกฎหมายไม่ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้สมัคร) แต่มีพี่ชายชื่อ นายสนั่น เปียรรัตน์ เป็นนายกสมาคมกำนันผู้ใหญ่บ้านจังหวัดนนทบุรี ทำให้มีเครือข่ายในจังหวัดนนทบุรีมาก ในการเลือกตั้งครั้งนี้นอกจากนายสนมแล้วก็มี นายประกอบ สังข์โต อดีตนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองนนทบุรี ปี พ.ศ. 2527-28 ที่ได้รับเลือกด้วย ทั้งนายสนมและนายประกอบ จะลงหาเสียงด้วยกัน แต่ภายหลังทั้งคู่ก็มีเหตุขัดแย้งกัน นายสนมหมดเงินไปกับงานการเมืองมาก จึงไม่สนใจที่จะเล่นการเมืองไป

หากย้อนกลับไปในปี พ.ศ. 2522 มีนักการเมืองคนสำคัญของจังหวัดนนทบุรีที่ได้รับการเลือกตั้ง คือ นายถวิล จันท์ประสงค์ แม้นายถวิลจะไม่ใช่คนพื้นเพจังหวัดนนทบุรี แต่มีภรรยา (นางพิมพ์ จันท์ประสงค์) เป็นคนในพื้นที่ ประกอบกับเคยเป็นสมาชิกสภาเทศบาลธนบุรี และประธานลูกเสือชาวบ้านมาก่อน ทำให้มีทักษะ และเครือข่ายทางการเมืองมากพอสมควร นายถวิลเคยลงสมัครเลือกตั้งแต่ไม่ประสบความสำเร็จมาก่อน จนได้รับการเลือกตั้งครั้งแรกเมื่อวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2522 ในสังกัดพรรคประชาธิปัตย์ และได้รับเลือกอีกครั้งในการเลือกตั้งครั้งต่อมาในวันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2528 หลังจากนั้นนายถวิล ย้ายไปสังกัดพรรคชาติไทย และได้รับเลือกในวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2531 ด้วยกระแสความนิยมในพรรคพลังธรรม ทำให้นายถวิลย้ายไปสังกัดพรรคพลังธรรม ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2535 โดยพรรคพลังธรรมได้ร่วมรัฐบาลนายชวน หลีกภัย ส่วนนายถวิลได้ตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และได้เป็น ส.ส. มาตลอด จนในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539 นายถวิลได้ย้ายพรรคอีกครั้งมาลงสมัครในนามพรรคความหวังใหม่ เนื่องจากกระแสความนิยมในพรรคพลังธรรมตกต่ำ แต่ก็ไม่ได้รับเลือกตั้งแล้วนายถวิลไปประสบอุบัติเหตุทางรถยนต์ หลังจากนั้นจึงหันไปสมัครเป็นสมาชิกวุฒิสภาแทน (ถวิล จันท์ประสงค์, สัมภาษณ์, กรกฎาคม 2551)

ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2535 จังหวัดนนทบุรีก็มี ส.ส. ที่ได้รับเลือกตั้งครั้งแรก ซึ่งได้ส่งสมประสงค์การณังจนสามารถยืนหยัดเป็น ส.ส. จนถึง

ปัจจุบันนี้ คือ นายอุดมเดช รัตนเสถียร ซึ่งเป็นบุตรชายของ ร.อ.ชะโลม รัตนเสถียร หลังจากที่ ร.อ.ชะโลม มีปัญหาสุขภาพ ทางผู้สนับสนุนจึงขอให้นายอุดมเดช มาลงสมัคร โดยในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2531 นายอุดมเดชลงสมัครในสังกัดพรรคชาติไทย แต่ด้วยความที่เป็นผู้สมัครหน้าใหม่ และสังกัดพรรคชาติไทยซึ่งไม่เป็นที่นิยมมากนักในจังหวัดนนทบุรี จึงพ่ายแพ้ต่อการเลือกตั้ง จนกระทั่งในการเลือกตั้งครั้งต่อมาย้ายมาสังกัดพรรคพลังธรรม และลงทำงานในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ทำให้ได้รับการเลือกตั้งติดต่อกันจนกระทั่งในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539 นายอุดมเดช กลับสอบตก เนื่องจากเป็นช่วงที่พรรคพลังธรรมเสื่อมความนิยมลง มีเพียง นางสุภารัตน์ เกตุราพันธ์ เพียงคนเดียวที่ได้รับการเลือกตั้ง หลังจากที่ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ก่อตั้งพรรคไทยรักไทย นายอุดมเดช ได้ย้ายมาสังกัดพรรคไทยรักไทย เนื่องจากมีความสนิทสนมกับ นางสุภารัตน์ สมัยที่เคยอยู่พรรคพลังธรรมด้วยกัน จนกระทั่งในการเลือกตั้งครั้งต่อมาในวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2544 นายอุดมเดช จึงได้รับการเลือกตั้งกลับมาอีกครั้ง และได้รับการเลือกตั้งอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน โดยในปี พ.ศ. 2551 นายอุดมเดช ได้รับแต่งตั้งให้เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในสมัยรัฐบาลนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ (อุดมเดช รัตนเสถียร. สัมภาษณ์. กรกฎาคม. 2551)

สำหรับการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2535 ยังมีผู้สมัครที่ได้รับความนิยมอย่างมากอีกหนึ่งคนคือ พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ ที่ยอมทิ้งตำแหน่งผู้บัญชาการทหารบกและรักษาราชการผู้บัญชาการทหารสูงสุด ซึ่งดูไม่เป็นการยากที่จะเข้ามาเป็น ส.ส. โดยมีนายทหารและข้าราชการที่ใกล้ชิดให้การสนับสนุนเต็มที่ โดยเฉพาะ พ.อ.ดร.อภิวันท์ วิริยะชัย ที่ยอมลาออกจากราชการมาช่วยงานมวลชนให้ พล.อ.ชวลิต อย่างไรก็ตามพรรคความหวังใหม่ก็ไม่ได้รับความนิยมจากชาวจังหวัดนนทบุรีมากนัก เพราะแม้กระทั่งอดีตผู้ว่าฯ จังหวัดนนทบุรี (ดร.สุกิจ จุลละนันท์) ที่ลงสมัครทีมเดียวกับ พล.อ.ชวลิต ก็ไม่ได้รับเลือกตั้ง ทำให้ พล.อ.ชวลิต ต้องกลับมาตั้งหลักวางแผนใหม่ เพื่อไปให้ถึงจุดหมาย คือ

การเป็นนายกรัฐมนตรี จึงต้องเบนเข็มไปสมัครเป็น ส.ส. ในภาคอีสาน (จังหวัดนครพนม) ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2538 (ณพทศ ทศิธร. สัมภาษณ์. ธันวาคม 2551)

ในช่วงกลางปี พ.ศ. 2531 พล.ต.จำลอง ศรีเมือง ได้ก่อตั้งพรรคพลังธรรมขึ้น กระแสความนิยมในตัว พล.ต.จำลอง ในฐานะนักการเมืองผู้สมถะพุ่งสูงขึ้นเรื่อยๆ จนเกิดเป็นกระแส “จำลองพีเวอร์” นั้น พล.ต.จำลองได้ผันตัวเองจากตำแหน่งผู้ว่ากรุงเทพมหานคร ลงสู่สนามเลือกตั้งระดับชาติ ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2535 พรรคพลังธรรมได้รับความนิยมสูงสุดในพื้นที่กรุงเทพฯ ถึง 32 ที่นั่งจาก 35 ที่นั่ง กระแสความนิยมนี้ก็เป็นเช่นเดียวกับพื้นที่ในจังหวัดนนทบุรี พล.ต.จำลองได้มาชักชวน นายสมนึก ธนเดชากุล นายกเทศมนตรีเทศบาลนครนนทบุรี เข้าร่วมเป็นสมาชิกพรรค เมื่อนายสมนึกตอบรับ พล.ต.จำลอง จึงได้มอบหมายให้ นายสมนึก เป็นผู้คัดเลือกผู้สมัครในนามพรรคพลังธรรมในจังหวัดนนทบุรี เพื่อสู้ศึกเลือกตั้งในวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2535 โดยนายสมนึกได้วางตัว ดร.สุกิจ จุลละนันท์ (อดีตผู้ว่าฯ นนทบุรี ระหว่าง พ.ศ. 2526-30) แต่แล้ว ดร.สุกิจ ได้ขอถอนตัว เพื่อไปลงสมัครในนามพรรคความหวังใหม่ นายสมนึกจึงหันไปชักชวน นางพิมพ์า จันทร์ประสงค์ มาลงแทน ผลปรากฏว่า นางพิมพ์าได้รับการเลือกเป็น ส.ส. สมัยแรก พร้อมกับ นายถวิล จันทร์ประสงค์ และนายอุดมเดช รัตนเสถียร ในนามพรรคพลังธรรม การชนะเลือกตั้งครั้งนี้จึงเป็นเหตุการณ์สนับสนุนกระแสความนิยมพรรคพลังธรรมเช่นเดียวกับที่เคยเกิดขึ้นกับพรรคประชากรไทยมาแล้ว อย่างไรก็ตาม นางพิมพ์า ก็มีใช้บุคคลที่ชาวบ้านไม่เคยรู้จัก เพราะนางพิมพ์าได้ช่วยสามี (นายถวิล จันทร์ประสงค์) ร่วมกิจกรรมทางการเมืองมาโดยตลอด จึงเป็นที่คุ้นหน้าคุ้นตาของชาวจังหวัดนนทบุรีอยู่แล้ว และ นางพิมพ์าก็ได้รับเลือกอีกครั้ง ในนามพรรคพลังธรรม เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2538 และนางพิมพ์าได้ย้ายมาสังกัดพรรคความหวังใหม่ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 17 กันยายน พ.ศ. 2539 หลังจากนั้นนางพิมพ์า ได้ย้ายมาอยู่พรรคไทยรักไทย ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 6 มกราคม 2544 นางพิมพ์า ชนะการเลือกตั้ง แต่ กกต. ให้ใบเหลือง และ

จัดให้มีการเลือกตั้งซ่อมในวันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2545 โดยนายสำเร็จ อัจฉริยะประสิทธิ์ ชนะเลือกตั้ง แต่นายสำเร็จ เสียชีวิตลง จึงต้องกลับมาเลือกตั้งซ่อมอีกครั้งในวันที่ 7 กันยายน 2546 โดยนางพิมพ์พา ได้รับการเลือกตั้งกลับมาอีกครั้งหนึ่ง แต่นางพิมพ์พา ก็ต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง 5 ปีในฐานะกรรมการบริหารพรรคไทยรักไทย หลังตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยให้ยุบพรรค (สมนึก รัตนเดชากุล. สัมภาษณ์. กุมภาพันธ์ 2552)

หลังจากการยุติบทบาททางการเมืองของ พล.ต.จำลอง ทำให้กระแสความนิยมในพรรคพลังธรรม ลดลงไปด้วย ซึ่งรวมถึงในจังหวัดนนทบุรีเช่นกัน แม้จะมีสมาชิกพรรคผลัดเปลี่ยนกันขึ้นมาเป็นหัวหน้าพรรคพลังธรรมแทน ก็ไม่สามารถฉุดกระแสขึ้นมาได้เหมือนเดิม ทำให้พรรคประชากรไทยกลับมาเป็นที่นิยมของชาวจังหวัดนนทบุรีอีกครั้ง โดยในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2538 พรรคประชากรไทยสามารถกลับมายึดที่นั่ง ส.ส. คืบได้ 2 ที่นั่ง จาก นายประกอบ สังข์โต ซึ่งพ่ายแพ้การเลือกตั้งไปใน 2 ครั้งที่ผ่านมา และนายสำเร็จ อัจฉริยะประสิทธิ์ อดีตประธานสภาจังหวัดนนทบุรี และในการเลือกตั้งครั้งต่อมาในวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539 พรรคประชากรไทย สามารถชนะการเลือกตั้งได้ ส.ส. มาถึง 4 ที่นั่ง จากนายประกอบ สังข์โต นายสำเร็จ อัจฉริยะประสิทธิ์ และ 2 ส.ส. ใหม่ คือ นายฉลอง เรียวแรง อดีตสมาชิกสภาเทศบาล และนายสุชาติ บรรดาศักดิ์ อดีตประธานสภาจังหวัดนนทบุรี หลังจากนั้นในปี พ.ศ. 2540 ได้เกิดเหตุการณ์ ซึ่งเรียกว่า “กลุ่มงูเห่า” ขึ้น โดยสมาชิกพรรคประชากรไทย 12 คน หันไปสนับสนุน นายชวน หลีกภัย ขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรีในสมัยที่ 2 ซึ่งขัดต่อความเห็นของ นายสมัคร สุนทรเวช หัวหน้าพรรค โดย 3 ใน 12 คนนั้น คือ นายสำเร็จ อัจฉริยะประสิทธิ์ นายสุชาติ บรรดาศักดิ์ และนายฉลอง เรียวแรง หลังเหตุการณ์ดังกล่าวกระแสความนิยมในพรรคประชากรไทยก็ลดลงในกรุงเทพฯ และในจังหวัดนนทบุรี สมาชิกกลุ่มงูเห่าได้ย้ายไปสังกัดพรรคราษฎร หลังจากนั้นนายสุชาติ ย้ายไปสังกัดพรรคไทยรักไทย และได้รับการเลือกตั้งในครั้งต่อมา (6 มกราคม พ.ศ. 2544) ส่วนนายสำเร็จ และนายฉลอง ไม่ได้รับการเลือก จนกระทั่งการเลือกตั้งซ่อมแทนนางพิมพ์พา จันทร์

ประสงค์ ที่ได้รับใบเหลือง เมื่อวันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2545 นายสำเร็จย้ายไปอยู่พรรคชาติพัฒนา และได้รับการเลือกตั้งในครั้งนี้ แต่ก็มีปัญหาสุขภาพ และเสียชีวิตในเวลาต่อมา ส่วนนายฉลอง เมื่อย้ายไปสังกัดพรรคไทยรักไทยก็ได้รับการเลือกตั้งกลับมาเป็น ส.ส. อีกครั้ง แต่หลังจากที่นายเสนาะ เทียนทอง ขัดแย้งกับ พ.ต.ท. ทักษิณ นายเสนาะจึงลาออกจากพรรคไทยรักไทย พร้อมคนสนิท ซึ่งรวมถึงนายฉลอง และนายสุชาติ โดยนายเสนาะ ไปตั้งพรรคประชากร ซึ่งเป็นพรรคเกิดใหม่ที่ ไม่ได้รับความนิยมนัก ส่งผลให้นายฉลองและนายสุชาติ ไม่ได้รับการเลือกตั้งกลับมาอีก (สุชาติ บรรดาศักดิ์. สัมภาษณ์. พฤศจิกายน 2551)

เมื่อกล่าวถึงพรรคไทยรักไทย ซึ่งกลายเป็นพรรคที่ได้รับความนิยม เมื่อครั้งการเลือกตั้งวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2544 พรรคไทยรักไทยได้รับการเลือกตั้งครบทุกเขต ในจังหวัดนนทบุรี โดยมี นายนิทัศน์ ศรีนนท์ และ พ.อ.ดร.อภิวัฒน์ วิริยะชัย ได้เป็น ส.ส. สมัยแรก สำหรับนายนิทัศน์ เคยเป็นเทศมนตรี เทศบาลนครนนทบุรี นายนิทัศน์ได้รับการสนับสนุนจากนายสมนึก รัตนเดชากุล นายกเทศมนตรีเทศบาลนครนนทบุรี ในการเสนอชื่อเป็นตัวแทนพรรคไทยรักไทย แข่งกับนายเสนาะ เทียนทอง ที่เสนอนายประกอบ สังข์โต แต่สุดท้าย พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ก็เลือกนายนิทัศน์ ส่วน พ.อ.ดร.อภิวัฒน์ นั้น เมื่อเข้ามาทำงานการเมืองครั้งแรก ได้ช่วยงานมวลชนให้กับ พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ และพรรคความหวังใหม่ จนกระทั่งเมื่อ พล.อ.ชวลิต ย้ายไปสมัคร ส.ส. ในจังหวัดนครพนม ในปี พ.ศ. 2538 แล้ว จึงได้วางตัว พ.อ.ดร.อภิวัฒน์ เป็นทายาททางการเมืองในจังหวัดนนทบุรี แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จ จนกระทั่งย้ายมาสังกัดพรรคไทยรักไทย และเป็นคนสนิทของนายเสนาะ เทียนทอง ในสมัยที่เป็นประธานที่ปรึกษาพรรคไทยรักไทย จึงได้รับการเลือกตั้งเป็น ส.ส. สมัยแรกเมื่อวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2544 และได้รับเลือกตั้งเรื่อยมา จนถึงปัจจุบัน พ.อ.ดร.อภิวัฒน์ ได้รับตำแหน่งรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ 2 ในปี พ.ศ. 2551 (ณพทศ ทศิธร. สัมภาษณ์. ธันวาคม 2551)

หลังจากที่พรรคไทยรักไทยถูกยุบพรรค กรรมการบริหารพรรค 111 คน ถูกตัดสิทธิทางการเมือง

5 ปี พรรคไทยรักไทยจึงมีมติส่ง ส.ส. เก่า สมัครเป็นสมาชิกพรรคพลังประชาชน เพื่อลงรับเลือกตั้งในวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550 และในการเลือกตั้งครั้งนี้มี ส.ส. ที่ได้รับเลือกเป็นครั้งแรกถึง 3 คน คือ นายมานะศักดิ์ จันทร์ประสงค์ นายสมบัติ สิทธิกรวงศ์ และนายทศพล เพ็งส้ม สำหรับนายมานะศักดิ์ นั้นเป็นบุตรชายของ นายถวิล และนางพิมพ์ จันทร์ประสงค์ เมื่อบิดาเลิกเล่นการเมืองแล้ว มารดาก็เป็น 1 ใน 111 กรรมการบริหารพรรคไทยรักไทยที่ถูกเพิกถอนสิทธิทางการเมือง 5 ปี ครอบครัวจันทร์ประสงค์ จึงสนับสนุนบุตรชายมาลงเลือกตั้งในสังกัดพรรคพลังประชาชน โดยอยู่ร่วมทีมเดียวกับ นายอุดมเดช รัตนเสถียร และนายนิทัศน์ ศรีนนท์ ทำให้ได้เปรียบคู่แข่งรายอื่น แต่ต่อมาพรรคพลังประชาชนถูกตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยยุบพรรคสมาชิกพรรคส่วนใหญ่ย้ายเข้าไปสังกัดพรรคเพื่อไทย แต่นายมานะศักดิ์ได้ย้ายไปสังกัดพรรคภูมิใจไทยและยกมือสนับสนุนนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

สำหรับนายสมบัติ และนายทศพล ถือเป็นผู้สมัครที่สามารถนำชื่อพรรคประชาธิปัตย์กลับมาที่จังหวัดนนทบุรีอีกครั้งหลังจากชื่อประชาธิปัตย์ได้หายไปจากจังหวัดนี้นานกว่า 20 ปี จากข้อมูลการสัมภาษณ์ทำให้สามารถประมวลเหตุผลสำคัญที่พรรคประชาธิปัตย์สามารถกลับมาได้รับการเลือกตั้งในจังหวัดนนทบุรี ดังนี้

1. ตั้งแต่อดีตที่ผ่านมาประชาชนในจังหวัดนนทบุรีนิยมเลือกผู้สมัครจากพรรคการเมืองที่อยู่ในกระแสสังคม โดยเฉพาะกระแสความนิยมของชาวกรุงเทพฯ (เจริญ ทองทวี. สัมภาษณ์. กรกฎาคม 2552)

2. ปัจจุบันจังหวัดนนทบุรีมีการพัฒนาเมืองอย่างรวดเร็ว มีสาธารณูปโภค สาธารณูปการที่ได้มาตรฐาน เป็นศูนย์ราชการของประเทศไทย รวมทั้งทำเลที่ตั้งอยู่ติดกับกรุงเทพฯ เหตุนี้เองทำให้ชาวกรุงเทพฯ เข้าไปซื้อบ้านพักอาศัยเป็นจำนวนมาก จนทำให้ปัจจุบันจังหวัดนนทบุรีมีประชากรมากถึง 1,700,000 คน คนเหล่านี้จึงตอกย้ำกระแสความนิยมของคนกรุงเทพฯ ยิ่งขึ้น (มานะศักดิ์ จันทร์ประสงค์. สัมภาษณ์. กรกฎาคม 2552)

3. พรรคประชาธิปัตย์ถือว่าเป็นพรรคที่มีฐานเสียงอย่างเหนียวแน่นในจังหวัดนนทบุรีมาตั้งแต่ พ.ศ. 2512 สมัยที่นายไตรรงค์ สุวรรณคีรี มาเปิดปราศรัยช่วยผู้สมัครหาเสียง (สมนึก ธนเดชากุล. สัมภาษณ์. กุมภาพันธ์ 2552)

4. สิ่งที่ถูกเสนอไม่ได้คือการคือตัวบุคคล จะสังเกตได้ว่าส.ส.ส่วนใหญ่ล้วนแล้วแต่เคยมีประสบการณ์ในการทำงานการเมืองระดับท้องถิ่นมาก่อน สิ่งนี้เป็นองค์ประกอบสนับสนุนในเรื่องฐานเสียงได้เป็นอย่างดี (ณรงค์ จันทน์ดิษฐ์. สัมภาษณ์. พฤษภาคม 2552)

ภายหลังการเสียชีวิตของนายสมบัติ สิทธิกรวงศ์ เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2551 พรรคประชาธิปัตย์ ได้เลือกนายณรงค์ จันทน์ดิษฐ์ อดีตรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีและอดีตประธานสภาจังหวัดนนทบุรี ลงเลือกตั้งซ่อม โดยสามารถเอาชนะคู่แข่งอย่าง นายสุชาติ บรรดาศักดิ์ ผู้สมัครจากพรรคเพื่อไทย อดีต ส.ส.นนทบุรี 4 สมัย และนายฉลอง เรี่ยวแรง ผู้สมัครจากพรรคประชาธิปัตย์ อดีต ส.ส.นนทบุรี 2 สมัย เหตุการณ์เหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งยืนยันพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของชาวจังหวัดนนทบุรีได้เป็นอย่างดี

หลังจากรัฐบาลของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เข้ามาบริหารประเทศก็ถูกกดดันจากการชุมนุมของแนวร่วมประชาธิปไตยร่วมต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) จนนำไปสู่การเจรจาระหว่างตัวแทนฝ่ายรัฐบาลกับฝ่ายนปช. แต่ก็ไม่สามารถบรรลุการเจรจาได้ การชุมนุมยังคงดำเนินต่อจนกระทั่งเกิดการสลายการชุมนุมตามมาอย่างไรก็ตามตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. 2554 เป็นต้นมาคะแนนนิยมของรัฐบาลตกต่ำลงอย่างต่อเนื่อง สาเหตุจากการบริหารงานที่ขาดประสิทธิภาพ จนท้ายที่สุดมีการตราพระราชกฤษฎีกายุบสภา และกำหนดให้มีการเลือกตั้งใหม่ในวันที่ 3 กรกฎาคม 2554 ในการเลือกตั้งครั้งนี้สมาชิกพรรคเพื่อไทยได้รับการเลือกตั้งเข้ามาครบทั้ง 6 เขตของจังหวัดนนทบุรี ได้แก่ นายนิทัศน์ ศรีนนท์ และนายอุดมเดช รัตนเสถียร ซึ่งเป็น ส.ส.จังหวัดนนทบุรีสมัยที่แล้ว นายฉลอง เรี่ยวแรง อดีต ส.ส.จังหวัดนนทบุรีที่ย้ายจากพรรคประชาธิปัตย์มาสมัครในสังกัดพรรคเพื่อไทย และ 3 ส.ส.ที่ได้รับเลือกสมัยแรก คือ นางวไลพร อัจฉริยะประสิทธิ์ อดีตสมาชิกองค์การบริหารส่วน

จังหวัดนนทบุรี 4 สมัย และเป็นภรรยาของนายสำเร็จ อัจฉริยะประสิทธิ์ อดีต ส.ส.จังหวัดนนทบุรีหลายสมัย นายมนตรี ตั้งเจริญถาวร เคยเป็นรองนายกเทศมนตรี นครปากเกร็ด และนายวันชัย เจริญนนทสิทธิ์ อดีตรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางบัวทอง และมีน้องชายเป็นนายกเทศมนตรีเมืองบางบัวทอง

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาข้อมูลสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนนทบุรีโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกและการศึกษาจากเอกสารต่างสามารถวิเคราะห์ประมวลภาพการเมืองในจังหวัดนนทบุรีได้ดังต่อไปนี้

การได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนนทบุรีพบว่ามาจากสาเหตุหลัก 3 ประการคือ (1) พื้นฐานทางอาชีพและครอบครัว (2) กระแสความนิยมพรรคการเมืองที่ผู้สมัครสังกัด (3) การสนับสนุนจาก สส.และนักการเมืองท้องถิ่น

ในประการแรกนั้นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า นักการเมืองจังหวัดนนทบุรี ส่วนใหญ่เคยเป็นนักการเมืองท้องถิ่นมาก่อน เช่น ร.อ.ชโลม รัตนเสถียร เคยเป็นนายกเทศมนตรี นายถวิล จันทร์ประสงค์ เคยเป็นสมาชิกสภาเทศบาล นายสำเร็จ อัจฉริยะประสิทธิ์ เคยเป็นสมาชิกสภาจังหวัด นายสุชาติ บรรดาศักดิ์ เคยเป็นประธานสภาจังหวัด นายนิทัศน์ ศรีนนท์ เคยเป็นเทศมนตรี นายสมบัติ สิทธิกรวงศ์ เคยเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นต้น ตำแหน่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นประโยชน์ต่อการสร้างฐานเสียงที่มีผู้สนับสนุน การพิสูจน์ความสามารถในการสร้างประโยชน์ต่อสาธารณะ เป็นต้น นอกจากนี้ อาชีพที่ข้าราชการก็เป็นอีกอาชีพหนึ่งที่ส่งผลต่อการเลือกตั้ง เช่น นายแสวง ศรีมาเสริม เคยเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดนนทบุรี พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ เคยเป็นผู้บัญชาการทหารบกและรักษาการผู้บัญชาการทหารสูงสุด พ.อ.ดร.อภิวัฒน์ วิริยะชัย เคยรับราชการกรมยุทธโยธาทหารบก เป็นต้น นอกจากนี้พื้นฐานทางครอบครัวก็มีส่วนผลักดันให้ได้รับการเลือกตั้ง เช่น ครอบครัวจันทร์ประสงค์ ครอบครัวรัตนเสถียร ครอบครัวบรรดาศักดิ์ และครอบครัวเรียวแรง

ประการต่อมาคือการสังกัดพรรคการเมือง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญมากในจังหวัดนนทบุรีเพราะพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในจังหวัดนนทบุรีมักจะนิยมเลือกตามกระแสความนิยมพรรคการเมืองในยุคนั้น ส.ส.บางท่านเมื่อย้ายไปสังกัดพรรคที่ไม่ได้รับความนิยมในช่วงนั้นก็สอบตกได้ เช่น กรณีนายอุดมเดช รัตนเสถียรสอบตกในช่วงที่พรรคพลังธรรมเสื่อมความนิยม แต่เมื่อย้ายเข้าสังกัดพรรคไทยรักไทยซึ่งกำลังได้รับความนิยมในการเลือกตั้งครั้งต่อมาก็ได้รับการเลือกกลับเข้ามาอีกครั้ง หรือ กรณีนายสุชาติ บรรดาศักดิ์และนายฉลอง เรียวแรง ที่ย้ายมาสังกัดพรรคประชากรชาติก็ต้องพบกับความผิดหวัง ทั้ง ๆ ที่เป็นอดีตส.ส. หรือกรณีของนายทศพล เพ็งส้ม และนายณรงค์ จันทน์ดิษฐ์ ซึ่งได้รับเลือกตั้งในช่วงที่พรรคชาติปัตย์กำลังได้รับความนิยม

ประการสุดท้าย พบว่า ความสำเร็จในการเลือกตั้งมาจากการผลักดันของส.ส.และอดีตส.ส. เช่น กรณีนายนิทัศน์ ศรีนนท์ ได้รับแรงสนับสนุนจากนายอุดมเดช รัตนเสถียร หรือ กรณีนายมานะศักดิ์ จันทร์ประสงค์ ซึ่งได้แรงผลักดันจากเพื่อนร่วมพรรคพลังประชาชน อย่างนายอุดมเดช รัตนเสถียร และนายนิทัศน์ ศรีนนท์

สำหรับกลยุทธ์ในการหาเสียงทุกคนล้วนให้ข้อมูลว่าใช้การหาเสียงเลือกตั้งทั้งด้านกว้างและด้านลึก ยกเว้นการปราศรัยบนเวที เนื่องจากชาวนนทบุรีไม่สนใจและต้องใช้งบประมาณมาก ข้อมูลจากการสัมภาษณ์มีการกล่าวถึงพฤติกรรมการหาแบบทุจริตด้วยเช่นกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธวัชชัย ยาหิรัญ (2540) พบว่า ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 17 พ.ย. 2539 มีการหาเสียงด้วยวิธีการที่ไม่เหมาะสมหลายวิธี เช่น การโจมตีฝ่ายตรงข้าม แจกเงินทอง สิ่งของ ชื่อเสียง ให้สินบน รวมทั้งการให้หวัคะแนนจดชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือจดหมายเลขบัตรประชาชน

ข้อเสนอแนะ

ข้อสังเกตประการหนึ่งที่น่าสนใจคือ ในจังหวัดที่มีส.ส.ได้รับการเลือกตั้งติดต่อกันหลายสมัยจะมีการพัฒนาความเจริญต่าง ๆ ค่อนข้างมาก ประเด็นนี้จึงมีความน่าสนใจที่จะนำมาศึกษาเปรียบเทียบกับจังหวัดที่มี

การเปลี่ยนหน้าส.ส.บ่อย ๆ ว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันในการพัฒนาจังหวัด

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ให้ข้อมูลจนทำให้ งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยดี ดังรายนามผู้ให้ สัมภาษณ์ต่อไปนี้

1. มา น ะ ศั ก ดิ์ จั น ทร ์ ป ระ ส ง ค์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนนทบุรี สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2552
2. น า ย อุด ม เต ช รั ต น เ ส ถิ ย ร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนนทบุรี สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2551
3. น า ย ถ วิ ล จั น ทร ์ ป ระ ส ง ค์ อ ดิ ต สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและอดีตสมาชิกวุฒิสภา จังหวัดนนทบุรี สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2551
4. สุชาติ บรรดาศักดิ์ อดีตสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร จังหวัดนนทบุรี สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2551
5. นายณพทศ ทศิธร ข้าราชการบำนาญ อดีตผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2551
6. นายสมนึก ธนเดชากุล นายกเทศมนตรี เทศบาลนครนนทบุรี สัมภาษณ์ วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2552
7. นายณรงค์ จันทนดิษฐ์ สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร จังหวัดนนทบุรี สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2552
8. นางเจริญ ทองทวี สมาชิกสภาจังหวัด นนทบุรี สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2552

เอกสารอ้างอิง

- วิจิตร แจ่มใส. 2540. ยุทธวิธีการหาเสียงเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตจังหวัด นครสวรรค์. สถาบันพระปกเกล้า.
- ธวัชชัย ยาหิรัญ. 2540. “พฤติกรรมการลงคะแนนเสียง เลือกตั้ง: ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 17 พฤศจิกายน 2539 เขตเลือกตั้งที่ 2 จังหวัดนนทบุรี”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมคิด ศักดิ์เงิน. 2549. การเลือกตั้ง. เอกสารข่าวสาร งานวิจัยและพัฒนา. 5(43): 22-26; มี.ค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2548. ประวัติ การเลือกตั้งสมาชิกรัฐสภาไทย/สำนักงาน เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภา ผู้แทนราษฎร,